

Satakunnan hyvinvointialue

SATAKUNNAN HYVINVOINTIALUEEN ENSIHOIDON PALVELUTASOPÄÄTÖS AJALLE 1.1.2024 – 31.12.2024

Laadittu ja hyväksytty Satasairaalan ensihoitokeskuksessa
Hyväksytty LS YTA Ensihoitokeskuksen ohjausryhmässä
Hyväksytty Sote johtoryhmässä
Hyväksytty HVA aluehallituksessa

1.10.2023 /Ville Värelä
31.10.2023
11.3.2024

1. Toimintaympäristö

Ensihoidon palvelutasopäätös koskee Satakunnan hyvinvointialueella tapahtuvaa ja hyvinvointialueen järjestämistä vastaavalla olevaa ensihoitoa. Tavoiteasettelu on laadittu yhdenmukaiseksi ja hyväksytty Länsi-Suomen yhteistyöalueen (LS-YTA) ensihoidon ohjausryhmässä terveydenhuoltolain 39 §:n mukaisesti. Alueen perustiedot on esitetty taulukossa 1 ja erityisvastuualueen riskiluokitus on esitetty liitteessä 1. Hyvinvointialueella on vuodessa noin 35 000 ensihoitotehtävää.

Taulukko 1. Alueen perustiedot (¹ Sotkanet.fi 31.12.2022, ² Maanmittauslaitos 1.1.2023, ³ CGI 2023)

Sairaanhoidopiirin nimi	Satakunnan sairaanhoidopiirin kuntayhtymä
Väkiluku 31.12.2022 ¹	212 556
0 – 14 vuotiaita ¹	13.9 %
15 – 64 vuotiaita ¹	57.7%
65 – vuotiaita ¹	28.5%
THL:n ikävakioiden sairastavuusindeksi 2019 ¹	107,0
Alueen kokonaispinta-ala 2023 ²	11 493,01 km ²
Josta vesi- tai merialuetta ²	3670,33 km ²
Maa-alueita sisältävien riskialueiden lukumäärä ja jakauma	
Ydintaajama ³	15 kpl
Muu taajama ³	839 kpl
Asuttu maaseutu ³	3479 kpl
Muut alueet ³	7224 kpl

2. Ensihoitopalvelun järjestämistapa

Hyvinvointialue järjestää alueensa ensihoitopalvelun vuonna 2024 monituottajamallilla. Hyvinvointialueen ensihoitopalvelun järjestäminen perustuu terveydenhuoltolakiin ja ensihoitoasetukseen sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain asettamassa viitekehyksessä.

Hyvinvointialue tuottaa itse kenttäjohtotoiminnot ja 10 kpl 24/7 välittömän valmiuden hoitotason ensihoitoyksikköä sekä yhden 12/7 yksikön (liite 2). Yksityinen palveluntuottaja tuottaa 5 24/7 välittömän valmiuden hoitotason ensihoitoyksikköä v. 2023 solmitun sopimuksen mukaisesti. Hyvinvointialueen itse tuottamista ensihoitoyksiköistä 4/10 on niin sanottuja vaativan hoitotason yksiköitä. Vaativan ensihoidon yksiköissä on henkilöstön osalta erityisvaatimukset, jotka määritellään tarkemmin tässä palvelutasopäätöksessä kohdassa 5.4. Lisäksi vaativan hoitotason yksiköt ovat kalustoltaan ja lääkevalikoimaltaan erikoisvarusteltuja ja ne ovat suunniteltu hoitamaan erityisesti kriittisesti sairaimmat ensihoidon potilaat.

Ensihoitopalvelun toimintaan kuuluvat lisäksi kiireettömien ensihoitotehtävien hoidon tarpeen arvio 24/7 sekä 2 Combilanssia, jotka toimivat pääsääntöisesti ensihoitoalue 1 ja 2 toiminta-alueella. Combilanssitoiminta perustuu akuuttivastuualueen keskinäiseen synergiaan ja toiminta toteutetaan yhteistyössä akuuttikotikeskuksen kanssa. Hyvinvointialueella toimii yksi hyvinvointialueen tuottama, kiireettömiä ambulanssilla tehtäviä potilassiirtoja varten tarkoitettu perustason yksikkö. Hyvinvointialueen ensihoitopalveluun kuuluu ensivasteen käyttö erikseen määritellyissä tehtävissä ja tehtäväluokissa. Ensivasteen käyttö hyvinvointialueella noudattaa ensisijaisesti valtakunnallisia ensihoitojoaksen suosituksia hälytysohjeiden osalta sekä hätäensiapuosaamisen ja –välineistön osalta Suomen pelastusalan keskusliiton (SPEK), SPR:n ja Meripelastusseuran yhteistä ohjeistusta.

Lääkäriyksikkö on hälytysvalmiudessa su-to klo 07.30-22.00 ja pe-la 07.30-23.00 sekä erikseen suunniteltuina ajankohtina 24/7. Finnheims- lääkärihelikopteriyksiköt tukevat Seinäjoelta, Turusta ja Tampereelta oman hälytysohjeensa mukaisti tietyissä erikseen määritetyissä tehtäväluokissa.

3. Ensihoitopalvelun sisältö

Ensihoitopalveluun kuuluvat terveydenhuoltolain 40 §:n ja ensihoitopalvelusta annetun asetuksen 585/2017 2 §:n mukaiset tehtävät. Ensihoitopalveluun sisältyvät ensivaste, perus- ja hoitotason ensihoito, vaativan hoitotason ensihoito, ensihoidon kenttäjohto, vaativat potilassiirrot sekä lääkäriyksikkötoiminta. Ensihoitopalvelun yksiköiden sijaintipaikat ja valmiusajat on kuvattu tarkemmin liitteessä 2. Ensihoitopalvelun yksiköiden lisäksi ensihoitopalvelun tehtäville osallistuvat erillisen tehtäväkohtaisen tarveharkinnan perusteella myös alueen kiireettömiä ambulanssisiirtoja tekevät perustason yksiköt. ESA TIKE ja Combilanssit suorittavat ensihoidon tehtäviä oman toimenkuvansa mukaisesti.

4. Ensihoitopalvelun yksiköiden hälyttäminen

Ensihoitopalvelun yksiköt hälytetään Hätäkeskuslaitoksesta lähtökohtaisesti nopeimman yksikön periaatteella kiireellisiin tehtäväluokkiin A-C. Hälytyskriteereihin on kuitenkin luotu tiettyjä poikkeuksia kohdevasteperiaatteella, jotka ovat erikseen määritelty Erica-järjestelmään. Vaativan hoitotason ensihoitoyksiköt pyritään hälyttämään ensisijaisena yksikkönä A ja B tehtäviin Erica-järjestelmään tehtyjen vastaiden mukaisesti. ESA 071 tekee kiireettömien ensihoitotehtävien hoidon tarpeen arvion ja määrittelee potilaalle tarkoituksenmukaisimman avun, joka voi olla joku muukin toimija kuin ensihoitoyksikkö. Lääkäriyksikkö ja Finnheims-yksiköt hälytetään omien hälytysohjeidensa mukaisesti. Ensivaste hälytetään tiettyihin A tehtäviin erillisen hälytysohjeen mukaisesti. Kenttäjohtaja voi liittää ensivasteen tarveharkintaisesti sellaisiin muihin ensihoitopalvelun tehtäviin, joissa ensivaste ei ole hälytysohjeen mukaisessa hälytysvasteessa. Ensihoidosta vastaava lääkäri vastaa hälytysohjeiden laadinnasta ja valvonnasta.

5. Ensihoitohenkilöstön koulutusvaatimukset (Ensihoitoasetus 2017)

5.1. Ensivasteyksikkö

Ensivasteyksikön henkilöstöstä vähintään kahdella henkilöllä tulee olla ensivastetoimintaan soveltuva koulutus ja kelpoisuus. Vähimmäisvahvuus tehtävällä on 2 henkilöä.

Ensivasteyksiköiden antama hätäensiapu perustuu Suomen Pelastusalan keskusliiton (SPEK), Suomen Punaisen Ristin (SPR) ja Suomen Meripelastusseuran antamiin ohjeisiin.

5.2. Perustason ensihoidon yksikkö

Perustason yksikön henkilöstöltä edellytetään ensihoitopalvelusta annetun asetuksen (585/2017) mukaista kelpoisuutta. Kuitenkin ainakin toisen ensihoitajan on oltava terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetussa laissa (559/1994) tarkoitettu terveydenhuollon ammattihenkilö, jolla on ensihoitoon suuntautuva koulutus. Satakunnassa kiireettömiä siirtokuljetuksia tekevät yksiköt voivat olla perustasolla.

5.3. Hoitotason ensihoidon yksikkö

Hoitotason ensihoidon yksikön henkilöstöltä edellytetään ensihoitopalvelusta annetun asetuksen (585/2017) mukaista kelpoisuutta siirtymäsäännös (2011) huomioiden. Vähintään toisella yksikön henkilöstöön kuuluvalla tulee olla hoitotason pätevyys. Hoitotason ensihoitajan on kuitenkin oltava terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetussa laissa (559/1994) tarkoitettu laillistettu ammattihenkilö. Satakunnassa kaikki ensihoitopalveluun kuuluvat välittömän valmiuden yksiköt ovat hoitotason yksiköitä satunnaisia valmiuspoikkeamia lukuun ottamatta.

5.4. Vaativan hoitotason ensihoidon yksikkö (VATI)

Vaativan hoitotason yksikön henkilöstöltä edellytetään molemmilta ensihoitajilta hoitotason pätevyyttä sekä sen lisäksi alueellista vaativan hoitotason pätevyyttä. Vaativan hoitotason pätevyys perustuu erikseen määritettyyn työkokemukseen sekä vaativan hoitotason koulutukseen ja perehdytykseen. Vaadittava osaamistaso arvioidaan vuosittain ensihoidon ylilääkärin tai hänen nimeämänsä lääkärin toimesta.

5.5. Ensihoidon kenttäjohtaja

Ensihoidon kenttäjohtajan tulee täyttää edellä kuvattu hoitotason ensihoitajan pätevyysvaatimus. Lisäksi hänellä on oltava riittävä ensihoidon hallinnollinen ja operatiivinen osaaminen, sekä tehtävän edellyttämä kokemus.

5.6. Lääkäriyksikkö

Ensihoitolääkärin pätevyysvaatimuksena on erikoislääkärin oikeudet soveltuvalla erikoisalalla (ensisijaisesti anesthesiologia ja tehohoito tai akuuttilääketiede), riittävä anesthesiologinen ja tehohoidon osaaminen sekä syvälinen perehtyminen ensihoitoon. Erikoistuvien lääkärien osalta pätevyysvaatimuksena on laillistetun lääkärin oikeudet, riittävä anesthesiologinen osaaminen sekä perehtyminen ensi- ja tehohoitoon (min. 3kk tehohoidossa työskentelyä).

5.7. Henkilöstön koulutusvaatimuksista poikkeaminen

Ensihoidon ruuhka- ja erityistilanteissa voidaan ensivasteyksiköiden, perustason ensihoidon yksiköiden sekä hoitotason ensihoidon yksiköiden henkilöstön koulutusvaatimuksista tilapäisesti poiketa ensihoitoasetuksen mukaisesti. Edellä mainitun päätöksen tekee työvuorossa oleva kenttäjohtaja. Alueellisen vaativan hoitotason ensihoitoyksikön koulutusvaatimuksesta voidaan

erityistilanteissa poiketa joko kenttäjohtajan tai osastonhoitajan(lähiesimies) päätöksellä. Poikkeamista on aina informoitava ensihoidon ylilääkärinä tai hänen varahenkilöään.

6. Tavoitteet potilaiden tavoittamisajasta

Tavoitteet potilaiden tavoittamisajoista on esitetty taulukossa 2. Tavoittamisviive lasketaan hätäkeskuksen antamasta hälytyksestä siihen, kun ensimmäinen ensihoitopalveluun kuuluva mikä tahansa yksikkö saapuu kohteeseen. Tavoitteet on määritelty yhdenmukaisiksi koko Länsi-Suomen yhteistyöalueella ja ne tarkastetaan vuosittain.

Tavoittamisajat pidetään vuoden 2023 tasolla.

Riskialuealuokka	Tavoite 50% AB	Tavoite 90% AB	Tavoite 90% C	Tavoite 90% D
Ydintaajama	6 min	9 min	30 min	120 min
Muu taajama	8 min	17 min		
Asuttu maaseutu	15 min	26 min		
Muut alueet	Ei määritelty			

7. Ensihoitopalveluun kuuluvat siirrot

Ensihoitopalveluun kuuluvat terveydenhuoltolain 40 §:n mukaan äkillisesti sairastuneen tai vammautuneen potilaan jatkohoitoon liittyvät siirrot silloin, kun potilas tarvitsee siirron aikana vaativaa tai jatkuvaa hoitoa tai seurantaa.

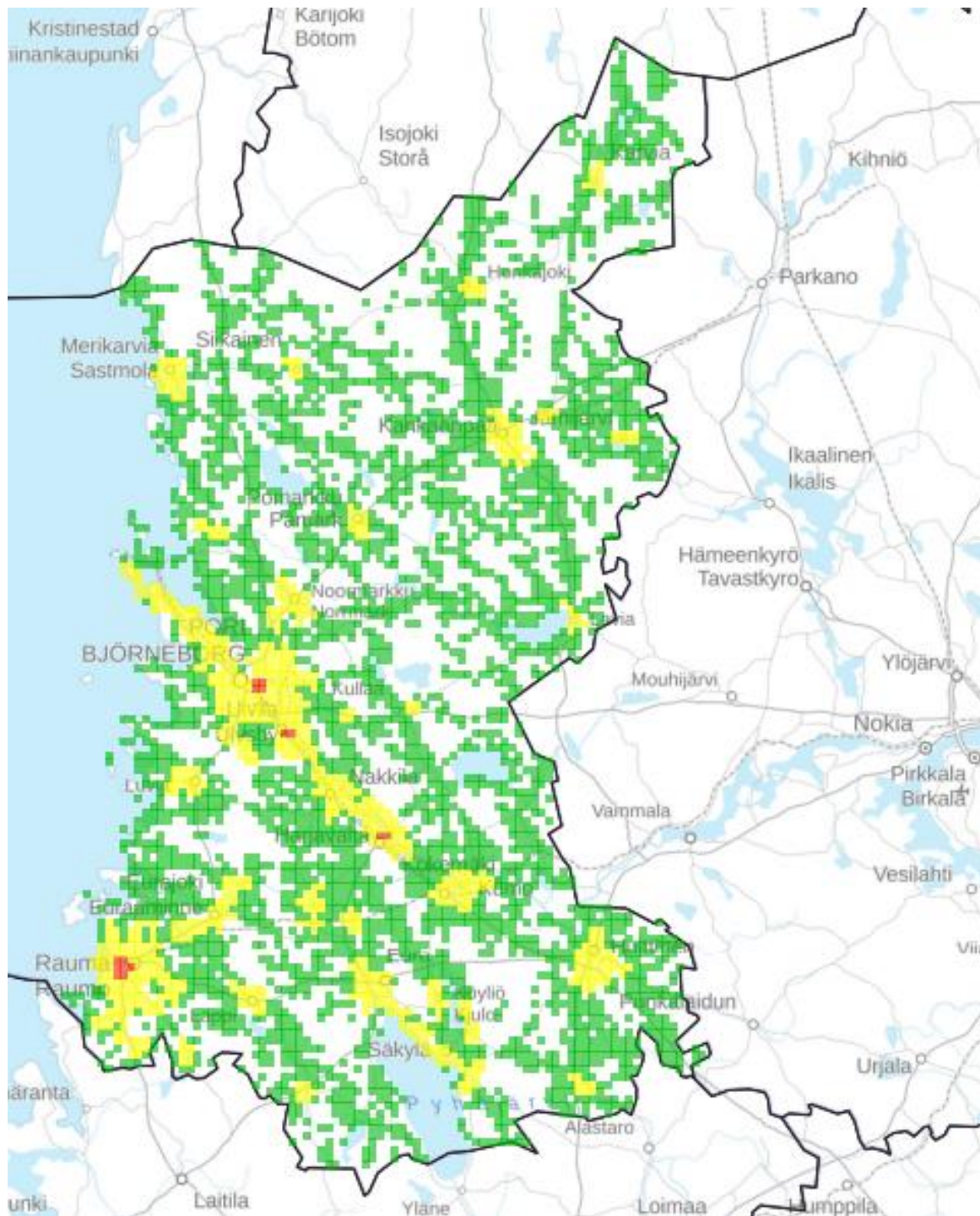
8. Muut ensihoitopalvelun järjestämisen kannalta tarpeelliset asiat

Hyvinvointialueiden rajat ylittävissä tehtävissä ja ensihoitopalvelun ruuhka- ja poikkeustilanteissa hyvinvointialueiden kenttäjohtajat sopivat tilannekohtaisista menettelytavoista. Ensihoitopalvelussa noudatetaan kansallisia, erityisvastuualueiden ensihoidokeskusten yhteen sovittamia ja ensihoidosta vastaavan lääkärin hyväksymiä ensihoidon hälytys- ja toimintaohjeita. Muiden viranomaisten (hätäkeskuslaitos, rajavartiolaitos, poliisi, poliisivankilat ym) kanssa tehdään sekä operatiivista ja koulutuksellista yhteistyötä sekä erityisryhmä-toimintaa (Taktinen ensihoito). Nämä asiat on sovittu erillisissä sopimuksissa. Rajapintayhteistyötä tehdään Satakunnan alueen ensihoitopalvelun yksiköiden taholta satunnaisesti sekä Pohjanmaan, Varsinais-Suomen, että Pirkanmaan hyvinvointialueilla nopeimman yksikön periaatteen mukaisesti.

Ensihoitohenkilöstön on osallistuttava säännöllisesti hyvinvointialueella järjestettäviin koulutuksiin ja harjoituksiin pätevyytensä ylläpitämiseksi.

Huhtikuussa 2024 käynnistyy Kankaanpäässä synergia-ambulanssipilotti, jossa ESA-322 miehitetään synergiasse pelastuksen kanssa. Pilotti kestää 6kk.

Liite 1. Riskialueuokat Satakunta 2024

Liite 2. Ensihoitopalvelun yksiköt. Yksiköiden asemapaikkaa sekä valmiusaikaa voidaan tarvittaessa vaihtaa erillisen suunnitelman mukaisesti. Tilanne 1.1.2024.

Ensihoitopalvelun yksiköt 1.1.2024	Yksiköt	Valmiusaika	Ensivasteyksiköt	
ALUE 1 (KARHU)				
Pori	Satasairaala	Lääkäriyksikkö C-luokan siirtokuljetusyksikkö P+P	14,5h -16,5h/7 Miehitetään tarvittaessa	Kanta-Pori vakinainen Meri-Pori vakinainen Reposaaren VPK Noormarkun VPK Ahlaisten VPK
Pori	Kanta-Porin paloasema	Kenttäjohto ESA 071 Hoitotaso H+P Combilanssi H+P Hoitotaso H+H (VATI) Siirtokuljetusyksikkö P+P Erityisyksikkö	24/7 (tilannekeskus) 24/7 (tilannekeskus) 24/7 12/7 24/7 12h arkisin ja 8h vkl Miehitetään tarv	Luvian VPK Ulvila vakinainen Uvilan VPK Kaasmarkun VPK Kullaan VPK Lavian VPK Lassilan VPK Merikarvian VPK
Pori	Meri-Porin paloasema	Hoitotaso, synergiayksikkö H+P	12/7	
Pori	Noormarkun paloasema	Hoitotaso H+P	24/7	
Ulvila	Uvilan Paloasema	Hoitotaso H+P	24/7	
Merikarvia	Tuorila	Hoitotaso H+P	24/7	
ALUE 2 (ETELÄ)				
Rauma	Rauman paloasema	Hoitotaso H+H (VATI) Hoitotaso H+P Hoitotaso H+P Combilanssi H+P	24/7 12/7	Rauman vakituinen Lapin VPK Eurajoen VPK Olkiluodon teollisuuspalokunta
ALUE 3 (POSA)				
Kankaanpää	Paloasema	Hoitotaso H+H (VATI) Hoitotaso H+P (Synergiapilotti 4/2024)	24/7 24/7	Kankaanpää vakinainen Niinisalo varuskunta EVY Pomarkun VPK Karvian VPK Honkajoen VPK Siikaisten VPK Jämijärven VPK
ALUE 4 (KAAKKO)				
Eura	Euran taajama- alue	Hoitotaso H+P	24/7	Huittinen vakinainen Harjavalta vakinainen
Harjavalta	Harjavallan paloasema	Hoitotaso H+H (VATI)	24/7	Suurteollisuuspuisto Harjavalta
Kokemäki	Kokemäen taajama-alue	Hoitotaso H+P	24/7	teol palokunta Kokemäen VPK Nakkilan VPK Kauvatsan VPK
Säkylä	Säkylän taajama-alue	Hoitotaso H+P	24/7	

Huittinen	Huittisten taajama-alue	Hoitotaso H+P	24/7	Euran VPK Kiukaisten VPK Panelian VPK Säskylän VPK Köyliö Yttilän VPK Köyliö Läntinen VPK Vuorenmaan VPK Tuiskulan VPK Huovinrinne varuskunta EVY Vampulan VPK Honkilahden VPK Hinnerjoen VPK
-----------	-------------------------	---------------	------	---